

RTV Oost

'Efficiency als sleutelwoord'

Jaap Hilbink is al ruim twintig jaar verbonden aan RTV Oost. Hij is Technisch Directeur bij de regionale omroep. "Die titel op zich vind ik niet eens zo interessant", zegt Hilbink. "Maar wat ik er heel positief aan vind is dat hieruit blijkt dat de techniek een echt volwaardige plek heeft binnen de omroep. Dat is gewoon erg belangrijk." Het is kenmerkend voor Hilbink, die omroeptechniek zijn passie noemt.

RTV Oost (hoofdkantoor in Hengelo) is voortgekomen uit de Radio Omroep Noord Oost (RONO). De RONO werd vlak na de Tweede Wereldoorlog door de NOS in het leven geroepen om radio-uitzendingen te verzorgen voor de vier noordelijke provincies. Vergeleken met nu ging het er in die tijd uiteraard nog wat minder professioneel aan toe. "Er was toen bijvoorbeeld een uur uitzending per week en dat werd van tevoren op tape opgenomen. Dan stond bijvoorbeeld ergens de halve Veluwe in de fik, maar die band liep, dus je kon niks. Dat is nu gelukkig niet meer voor te stellen", vertelt Hilbink. Zelf begon Hilbink in 1981 bij het facilitair bedrijf van de NOS, van waaruit hij in 1985 naar Radio Oost werd gedetacheerd. "Toen de regionale omroepen verzelfstandigden kwam ik in dienst van RTV Oost, waar ik inmiddels verantwoordelijk ben voor het interne facilitaire bedrijf", vertelt hij.

Spin in het web

In 1992 begon bij RTV Oost in Hengelo 'televisie' als experiment. "Er waren toen al wat lokale initiatieven, vooral in Rotterdam bijvoorbeeld, maar hier is het bij wijze van spreken op een zolderkamertje begonnen. In 1997 is het uiteindelijk uitmond in dertien regionale omroepen die allemaal zelf televisie maken." De insteek van Hilbink (en dus RTV Oost) is dat je de techniek moet brengen naar de gebruikers

– in dit geval redacteurs en verslaggevers. "Daar kun je allerlei mensen als editors, cameramensen en radiotechnici tussen zetten, maar als dat niet noodzakelijk is dan moet je dat doorbreken. Waar je het door automatisering en allerlei tools voor de eindgebruiker makkelijker kunt maken om de apparatuur te bedienen moet je dat doen. Dat betekent bijvoorbeeld dat wij al in 1994 bij radio begonnen zijn met de aanschaf van een Dalet-systeem. In eerste instantie om alle commercials in het systeem te zetten, maar we waren al vrij snel zo ver dat we er ook alle muziek in zetten, alle montages daarin maakten en het voor presentatoren mogelijk maakten om selfsupport uitzendingen te doen. Ook bij de nieuwsuitzendingen. De presentator is daar de spin in het web en bedient ook de techniek."

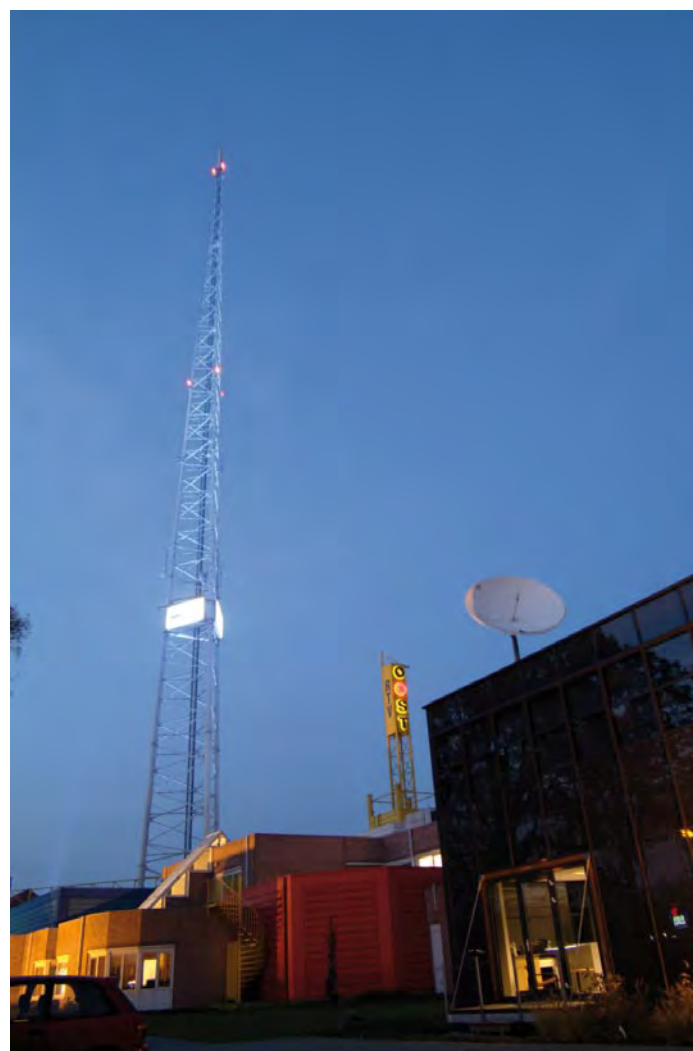
Technici

Eenvoudig gezegd zijn er dus minder schakels nodig om tot een productie te komen. Hilbink: "Toen ik bij Radio Oost kwam liepen er vier fulltime radiotechnici rond, waarvan ik er één was. Dan was je ook echt de man achter de geluidstafel, heer en meester bij die uitzending. Daar liep dan nog een regisseur bij en achter het glas zat nog de presentator. Nu hebben we drie technici in volledige dienst. Die doen dus vierentwintig uur radio en doen er ook nog televisie bij. In feite ben je van

drie uur radio naar vierentwintig uur radio gegaan en ben je van vier naar drie technici gegaan, die ook nog eens de nodige klussen bij televisie te doen hebben." Dezelfde insteek heeft RTV Oost wanneer het aankomt op televisie, vertelt Hilbink: "Toen we als eersten met regionale televisie begonnen, was dat eerst als experiment. Dat wil zeggen dat er eigenlijk geen geld voor was en je dus creatief moest zijn in het zoeken naar oplossingen. Normaal gesproken bestaat een ENG-ploeg bijvoorbeeld uit een cameraman, een geluidsman en een verslaggever, maar bij ons werd dat meteen al met zijn tweeën gedaan – de presentator en de cameraman, die ook het geluid deed. De verslaggever moest thuis ook direct monteren. Vanaf het allereerste begin deden ze (wat betreft nieuws) de montages dus zelf."

Efficiency

"Personeelskosten vormen binnen de omroep de grootste kostenpost", weet Hilbink. "Daar moet je dus zo effectief mogelijk mee omgaan. Als dat lukt dan kun je proberen daardoor meer programma's te maken. Tegenwoordig zijn camjo's heel belangrijk bij het nieuws. Zestig à zeventig procent van de nieuwsitems wordt door de verslaggever zelf gedraaid en gemonteerd. Het is dan dus echt een 'one man band', ook de voice overs en de titels doen ze zelf. Mede daardoor zijn we in staat met een

Risico

Er zit nogal wat verschil in de manier van werken en organiseren van de verschillende regionale omroepen. De een is daarbij natuurlijk ook wat verder dan de ander. Maar waar staat RTV Oost eigenlijk? "We roepen uiteraard altijd dat we de beste van de wereld zijn", lacht Hilbink. "Maar goed, dat is een leuke kreet en verder niets. Ik denk wel dat we voorop lopen met het zoeken naar manieren om de uitzending en wat je aan het doen bent zo goed mogelijk uit te diepen en met het zoeken naar nieuwe mogelijkheden. Dat geldt zowel op technisch gebied als programmatisch gezien. We zoeken naar manieren om twee uur uitzending per dag te kunnen maken en hebben een regionale dramaserie (het onderscheiden en inmiddels door onder andere de KRO aangekochte 'Van Jonge Leu en Oale Groond') die qua kosten ruim de miljoen euro oversteeg. We bereikten met die serie kijkdichtheden van veertig procent en hoger. Echt ongelooflijk wat daar mee gebeurd is. Maar eerst moet je wel dat risico durven lopen. Wat dat betreft zijn we een ondernemende omroep. We kijken hoe we nieuwe dingen kunnen aanboren. Hoe kun je mensen – die toch makkelijk zappen – vasthouden en hoe kun je ze naar je zender lokken?"

Aandacht

Cijfermatig gezien doen de regionale omroepen het ongekend goed en daaruit blijkt dus het belang van de aanwezigheid van 'de regionalen'. Toch wordt vanuit de overheid volgens Hilbink nog erg veel op Hilversum gefocust: "Je kunt dan wel zeggen dat we ons in de schaduw van Hilversum goed kunnen ontwikkelen en dat doen we ook, maar het steekt me wel eens als er in Hilversum bijvoorbeeld gesproken wordt over bezuinigingen van 10% op een uurbedrag van zestigduizend euro. Die 10% is ongeveer ons uurbedrag. Dan wordt gezegd 'je doet het op regionaal niveau', maar dat is niet terecht. Qua infrastructuur en omroep CAO en dergelijke is het hier namelijk hetzelfde als in Hilversum." Als je naar de cijfers kijkt zou het dus feitelijk niet zo moeten zijn, meent Hilbink: "In het jaar dat Talpa is begonnen hebben wij qua cijfers zelfs nog groei meegemaakt. In dat hele cijfergeweld doe je het gewoon hartstikke goed. Ik wil ook helemaal geen zielig verhaal ophangen, maar er zou wel eens wat meer aandacht voor de regionale omroepen mogen zijn."

Software

Iedere omroep heeft qua techniek zijn eigen typische werkwijze. Zo ook RTV Oost, vertelt Hilbink: "Samen met het bedrijf Building 4 Media hebben we speciale software ontwikkeld voor het monteren en uitzenden van met name nieuwsitems. Hierbij laad je video in op de centrale server. Vanuit elke redactiewerkplek kun je vervolgens aanloggen, video bekijken, monteren, titels toevoegen, voice overs monteren en het item klaarmaken voor uitzending. Op het moment dat je het klaarzet voor uitzending, staat het ook meteen klaar voor internet en voor de nieuwsuitwisseling met andere regionale omroepen." Een eenvoudig te bedienen systeem dus en perfect voor de doeleinden waar RTV Oost het voor gebruikt. Hilbink: "De ene verslaggever is bezig met monteren, de ander kan al bezig zijn met het uitzoeken van

headlines en de archivaris kan erbij om te archiveren. Ge genoeg is het bij andere regionale omroepen nog niet overgenomen. Wel is er een aantal lokale omroepen dat er mee werkt, maar het wordt bijvoorbeeld ook gebruikt door CNN in Washington, een vestiging van RTL in Duitsland en grote omroepen in Polen en Oostenrijk. De software heeft zich dus snel wereldwijd verspreid."

Veranderingen

"We zijn niet bang om dingen aan te pakken en dan blijkt uiteindelijk ook vaak dat er gewoon heel veel mogelijk is. Waar we ook enorm mee bezig zijn is de vraag hoe de omroep zich verder gaat ontwikkelen. Je hebt al lang radio en televisie en sinds een tijd is daar internet bijgekomen. Op welke manier moet je dat in de toekomst nou gaan invullen? Het is bij ons nu al zo dat alles wat we uitzenden via onze website terug te kijken is. Alle radio- en televisieprogramma's tot ongeveer een jaar terug zijn te vinden. Zo is internet eigenlijk voor een deel ons archief." Hilbink ziet internet als een mooie aanvulling voor het publiek. De programma's op RTV Oost zijn voornamelijk gericht op mensen van 35 jaar en ouder en met internet worden ook wat jongere mensen bereikt. Het sluit aan op de vraag die Hilbink en RTV Oost bezighoudt: 'Hoe ziet het gebruik van de omroep er in de toekomst uit?'. "Het is misschien wel typisch voor ons dat we daar 'overdreven' mee bezig zijn", legt Hilbink uit. "Kijk maar eens naar IPTV. Als je straks echt overal breedbandverbindingen hebt bij de mensen thuis, dan zie je de rol van de traditionele omroepen verdwijnen. Het zal dan meer om de eigenaar van de content gaan. Endemol zou bijvoorbeeld een belangrijke producent kunnen zijn van een televisiekanaal als je dat zo wilt noemen. Je ziet het nu al aan producties die worden ingekocht door omroepen en van daaruit worden uitgezonden, maar waarom zouden de productiemaatschappijen dat niet zelf gaan brengen? Ik denk dat daarin heel veel gaat gebeuren. Wij hebben dan het voordeel dat bijna alles wat we uitzenden specifiek door of voor ons wordt gemaakt. We verdiepen ons heel erg in op welke manier je het dan over de schutting gooit, zowel op televisie- als op radio- en internetgebied."

Jaap Hilbink

Mazzel

De veranderingen worden door RTV Oost niet als een bedreiging gezien. "We zien het juist als een kans", benadrukt Hilbink. "Het betekent wel dat je er nu al mee bezig moet zijn en dat doen we dus ook." De ondernemende mentaliteit die heerst bij RTV Oost is een van de dingen die het voor Hilbink mooi maken voor de omroep te werken: "Inderdaad, maar dat niet alleen. Je moet af en toe mazzel hebben dat je ergens terecht komt. Ik zat al vroeg in de geluidstechniek en omroepetechniek in het algemeen heeft mijn passie. Dan is het dus prachtig om te werken in een bedrijf waar dat gewaardeerd wordt en waar je ook echt je ei kwijt kunt. Dat is voor mij het mooiste wat er is. Bovendien doen zich door alles wat er in de wereld gebeurt zo veel kansen voor en vinden er altijd zo veel veranderingen plaats dat het ook nog eens nooit saai wordt. Wat wil je dan nog meer?"

